

Natuurbeheer meneer?

De zin of onzin van natuurbeheer door de ogen van verschillende belanghebbenden.

OMSCHRIJVING

Het Agentschap Natuur en Bos (ANB) heeft een 'zwinwachter' in het Zwin Natuur Park. Via de zwinfilm in het 'teatro anatomico' van het bezoekerscentrum maken de leerlingen kennis met hem en zien ze hem aan het werk bij de inleiding van deze module.

Het ANB beheert in Vlaanderen veel beschermde natuurgebieden, ook die van het Zwin. Hier heeft het ANB de afgelopen jaren hard gewerkt aan natuurherstel.

In 2019 wil men de werken rond de uitbreiding van het Zwin afronden. Dan komt een nieuw stuk natuurgebied onder invloed van het zeewater en de getijden.

De begeleider van deze module nodigt de leerlingen uit om even in de huid van een belanghebbende te kruipen en zo tijdens de informatieve wandeling over deze ingrepen door een andere bril te kijken. Een landbouwer heeft immers andere belangen dan een ornitholoog.

Als slot van deze module staat er een debat op het programma in een geïmproviseerd parlement; elke leerling krijgt de gelegenheid om de opinie van zijn belanghebbende te verdedigen. De vraag die op tafel komt is: "Welk beleid voor natuurbeheer stippelen we uit voor de lange-termijntoekomst van deze regio?"

DOELGROEP	3de graad secundair
DUUR	2 - 2,5 uur
BEGELEIDING	door bezoekerscentrum
PERIODE	het hele jaar door
GROEP	max. 25 leerlingen per gids
PRIJS	€60 + € 4/leerling

LOCATIE EN RESERVATIE

Bezoekerscentrum Bulskampveld
Bulskampveld 9, 8730 Beernem
T 050 55 91 00 - E bulskampveld@west-vlaanderen.be
www.west-vlaanderen.be/bulskampveld

Bezoekerscentrum De Blankaart
Iepersteenweg 56, 8600 Diksmuide
T 051 54 59 48 - E blankaart@west-vlaanderen.be
www.blankaart.be

Bezoekerscentrum De Palingbeek
Vaartstraat 7, 8902 Ieper-Zillebeke
T 057 23 08 40 - E bc.palingbeek@west-vlaanderen.be
www.west-vlaanderen.be/palingbeek

Bezoekerscentrum Duinpanne
Olmendreef 2, 8660 De Panne
T 058 42 21 51 - E duinpanne@west-vlaanderen.be
www.duinpanne.be

De Voelsprietierij - 't West-Vlaamse hart
Spanjestraat 141, 8800 Roeselare
050 40 32 82 - wim.devarrewaere@west-vlaanderen.be
www.voelsprietierij.be

Provinciaal Recreatie- en Natuurcentrum De Gavers
Eikenstraat 131, 8530 Harelbeke
T 056 23 40 10 - E gavers@west-vlaanderen.be
www.west-vlaanderen.be/gavers

Zwin Natuur Park
Graaf Léon Lippensdreef 8, 8300 Knokke-Heist
T 050 60 70 86 - E info@zwin.be
www.zwin.be

Ontdek het overzicht van alle educatieve modules op www.klasbakken.be

Natuurbeheer meneer?

Het Zwin is volop in verandering. Om het Zwin te behouden zijn er grootschalige ingrepen nodig. Dit gebeurt door de inspanningen van Vlaamse en Nederlandse partners onder het toezicht van alle belanghebbenden in deze streek...

Inleiding in het teatro anatomico

De leerlingen zijn van harte welkom in het amfitheater van het teatro anatomico in het bezoekerscentrum. Hier hebben we een gelijkaardige opstelling als in een anatomisch theater, waar anatomische lessen gegeven werden aan de vroegmoderne universiteiten van de 17de eeuw. We ontleden hier niet de anatomie, maar wel het beheer van het Agentschap voor Natuur en Bos in de zwinregio. Een korte inleidende film maakt hen snel vertrouwd met de geschiedenis en het natuurlijk belang van het Zwin.

In de huid van de 'zwinwachter' met een rollenspel

De leerlingen worden uitgenodigd om zich in te leven in de rol van een belanghebbende uit de regio. Ze worden even een wandelaar of surfer, boswachter of bioloog, burgemeester of minister van milieu en leefomgeving met behulp van een steekfiche. Vanuit de ogen van hun personage moeten ze tijdens het verdere bezoek argumenten voor en tegen verzamelen over de zwinuitbreiding en het beheer.

Een bezoek aan de boeiende biotoop

Het Zwin is ongetwijfeld het bekendste natuurreservaat van de Vlaamse kust. Tijdens een wandeling van een uur neemt de zwingids alle belanghebbenden mee op verkenning in het park en op de dijk met een zicht op de werkzaamheden.

Het natuurgebied is een uitgestrekte vlakte die is ingesloten door een brede duinenrij en een dijk, en die via een getijdengeul in verbinding staat met de zee. Door die geul – het laatste overblijfsel van de middeleeuwse verbinding tussen Damme en de Noordzee – stroomt twee keer per dag zeewater de zwinvlakte binnen. Dat voortdurende spel tussen zee en land, maakt van het Zwin een uniek landschap en dit vraagt om een specifiek beheer.

Het zoute water komt niet altijd overal: de slikken krijgen twee keer per dag water over zich heen, terwijl de hoger gelegen schorren alleen overstroomd bij springtij. Beide kennen een bijzondere planten- en dierenrijkdom. Daarnaast is het Zwin een waar paradijs voor allerlei vogels: broedvogels vinden er beschutting, rust, en voedsel, terwijl trekvogels die de kustlijn volgen op weg naar warmere oorden er graag even halt houden om kracht op te doen.

Bedreigd door verzanding

Helaas wordt het Zwin bedreigd door een groot probleem: de verzanding. Als er niet tijdig ingegrepen wordt, slijbt de geul die het Zwin met de Noordzee verbindt verder dicht en gaat het waardevolle slikken- en schorregebied voor altijd verloren.

Om dat te voorkomen zijn er grootschalige ingrepen nodig. Na jarenlange voorbereidingen en dankzij de gezamenlijke inspanningen van Vlaamse en Nederlandse partners, kon het startschot gegeven worden voor een aantal grote werken, waardoor het Zwin er binnenkort helemaal anders uit zal zien. Maar vinden de belanghebbenden dit wel nodig?

Debat in het teatro anatomico

Na de wandeling en de uitleg van allerlei argumenten voor en tegen de uitbreiding van het Zwin is het aan de leerlingen om het woord te nemen. In het teatro kunnen we, net als in een parlement, de verschillende argumenten van de belanghebbenden aanhoren en elkaars argumentatie bediscussieren. Op het einde van de gesprekken wordt een echte stemming georganiseerd en beslist de klas als het ware, hoe we het beheer van het Zwin natuurgebied verder kunnen zetten op lange termijn.